

met kokend water geëxtraheerd. Na filtreeren en uitwasschen van het filtrum voegt men een zekere hoeveelheid alcohol bij het filtraat ter bevordering der praecipitatie, en een paar C.C. van de azijnzure natriumacetaat-oplossing, waarna met eene chromaatoplossing van bepaalde sterkte wordt getitreerd. Als indicator kan C. WURSTER's titreerpapier of een druppel 10 pct. nitras argenti dienen; het eerste wordt door kalichromaat blauw, het laatste geeft onmiddellijk een gele verkleuring door de vorming van chroomzilver.

De fouten dezer methode zijn slechts gering. Zij betreffen niet de zuren, daar de organische zuren tot carbonas barytae worden verbrand, terwijl de anorganische, welke uit de zwavel en den phosphor der ingesta ontstaan, onoplosbare barytzouten vormen. De carbonas barytae levert een kleine hoeveelheid barium-hydroxyde bij het gloeien, welke later in het waterige extract overgaat, en, aangezien de hoeveelheid barium in dit extract een maat is voor de oorspronkelijke hoeveelheid vrij zoutzuur, te hooge waarde voor het HCl oplevert. Deze fout bleek echter ook uiterst gering te zijn, wanneer het gloeien tot geheele aschvorming was voortgezet.

De schrijver beproefde zijne methode zoowel bij normalen en pathologischen maaginhoud als bij de meest verschillende mengsels van zoutzuur met melkzuur, phosphorzuur, keukenzout, pepsine enz. Eigenaardig was, dat hij bij vermenging van melkzuur met NaCl. geen aantoonbare hoeveelheid zoutzuur vond.

De uitkomsten zijner bepalingen bleken ten slotte geheel overeen te komen met die der twee zeer omslachtige en dure methoden van CAHN en VON MERING, en dus ook tot op zekere hoogte met de eenvoudige titreermethode van ROSENHEIM. De beschrevene methode overtreft de eenvoudige titreermethode echter verre in nauwkeurigheid, en verdient voor physiologische waarnemingen ten zeerste aanbeveling.

ZEEHUISEN.

I N G E Z O N D E N.

THEORETISCH OF PRACTISCH?

Burgemeester en Wethouders der gemeente Groningen hebben (zie n°. 21 van dit Tijdschrift, onder de rubriek Binnenland) aan den Raad dier gemeente het voorstel gedaan te besluiten:

Burgemeester en Wethouders uit te noodigen:

Aan den Raad een voorstel te doen tot wijziging van het reglement op het toezicht over de publieke vrouwen en bordeelen, zóó dat daaruit vervallen alle bepalingen welke betrekking hebben op het geneeskundig onderzoek en op de verpleging der publieke vrouwen van gemeentewege".

De heer F., die hiervan in dit Tijdschrift melding maakte, is over dit voorstel blijkbaar zeer ontstemd, en meent het te moeten beschouwen als een symptoom eener ziekte, die hij in Groningen schijnt te hebben geobserveerd, en bij

welke zich o. a. ook het verschijnsel vertoont, dat liberale kiezers op een' antirevolutionairen candidaat stemmen. Ofschoon ik de diagnose van den heer F. niet juist acht te zijn, en veeleer meen, dat wij hier te maken hebben met reactie-verschijnselen van physiologischen aard; ofschoon ik de door hem gestelde zeer ongunstige prognose dan ook niet zou kunnen beamen, zal ik nochtans daarover hier en thans niet met hem gaan disputeeren. Ik wensch hem van ganscher harte kalmtte te midden dier epidemie. Hij zal dan waarschijnlijk het door hem waargenomen feit iets juister kunnen beschouwen en omschrijven.

Thans schrijft hij: „Als motief wordt aangevoerd, het theoretisch onvoldoende van den maatregel bij het toenemen der clandestine prostitutie, waartegen men niet durft of niet wil optreden”; terwijl in de voordracht zelf enkel motieven worden aangevoerd, aan de practijk, aan de ervaring ontleend.

Wat toch was het geval?

Burgemeester en Wethouders hadden op uitnoodiging van den Raad aan den Inspecteur van het Geneeskundig Staatstoezicht gevraagd, hoe deze over het bestaande reglement dacht. Het antwoord luidde niet zeer gunstig, o. a. kwam daarin voor: „onder de werking van de hier bestaande regeling, zoo niet tengevolge van het bestaan (daarvan), is veeleer het omgekeerde geschiedt van hetgeen men heeft beoogd”, en „zooals de zaak thans hier is, kan zij uit een sanitair oogpunt (en uit dit oogpunt alleen heb ik de zaak te behandelen) kwalijk blijven”. Nu meende de Inspecteur, dat het noodig zou zijn het toezicht uit te breiden, zoodanig, dat ook de clandestine prostitutie daaronder zou vallen. Burgemeester en Wethouders echter, die de zaak natuurlijk uit meer oogpunten te behandelen hadden dan de Inspecteur, zagen in die uitbreiding groot bezwaar. De onhoudbaarheid van het bestaande practisch gebleken zijnde, durfden zij, op grond van statistische gegevens meenende, dat het reglement zelfs binnen de grenzen, waar binnen het zich beweegt, geene vruchten van eenige beteekenis had afgeworpen, niet ingaan op voorstellen, die theoretisch eenig voordeel beloofden, maar stellig groot practisch nadeel daarnevens deden verwachten. 's Heeren F's omschrijving van hunnen gedachtengang is dus niet correct.

Trouwens, noch de vraag: of B. en W. van Groningen goede motieven hebben aangevoerd voor hun voorstel, noch die of F. deze motieven objectief heeft beschouwd, is van algemeen belang. 't Zijn vragen van persoonlijken aard. Van algemeen belang is de vraag: of het preventieve gezondheidstoezicht op de prostituées moet worden behouden of afgeschaft, zoo te Groningen als elders.

Stelt men zich bij de beantwoording dezer vraag op een éézijdig sanitair standpunt, dan valt er zeker veel te zeggen vóór streng toezicht.

Dan zij men echter consequent, zooals ik trachtte te zijn in 1882; te vergeefs, ik erken het. Men deince dan terug voor geenen maatregel, hoe vexatoir, hoe discretionnair ook. Men bestrijde dan de syphilis als de veepest.

Van een éézijdig sanitair standpunt kan men niet spreken van „toezicht op de prostitutie”; maar slechts van „bestrijding van ziekte”.

Tusschen theorie en practijk behoort geen verschil te bestaan. Wanneer dit niettemin zoo dikwijls het geval is, dan ligt dit veelal aan de éézijdigheid der theorie. Zoo ook hier.

Eene vraag, die de practijk des socialen levens zoozeer raakt als het prosti-

tutie-vraagstuk kan niet van een bekrompen specialistisch standpunt afdoende worden beschouwd. Een humanitair standpunt heeft men daartoe in te nemen, van waar men niet enkel ziet de wonden door de syphilis geslagen; maar ook de ontarding, die de gedachtenwereld bedreigt.

Theoretisch schijne het juist, dat men de syphilis zal verminderen door eenige syphilitische prostituées voor een poos te onttrekken aan haar bedrijf. Practisch stuit men hierbij op de omstandigheid, dat het toezicht onvruchtbaar blijft, zoolang men niet zijn toevlucht neemt tot maatregelen, voor wier consequentie zelfs de sterkste voorstander van het toezicht terugdeinst.

Theoretisch moge het juist schijnen, dat de Staat de prostitutie als een bedrijf beschouwt. Practisch zal men ervaren, dat die beschouwing weldra het waarnemingsvermogen voor het daarin gelegen sociale en (afgezien ook van de syphilis) sanitaire euvel bij volk en overheid te loor zal doen gaan.

Ik vraag voor deze korte opmerking plaats in dit tijdschrift, eensdeels wijl daarin de m. i. onjuiste mededeeling van F. plaats vond; anderdeels wijl men mij van den kant van de voorstanders der reglementeering reeds herhaaldelijk aanzocht, om van mijne veranderde denkwijze in deze quaestie eene toelichting te geven aan de medische wereld. Men zal inzien, dat de ontwikkeling en verdediging mijner zienswijze hier niet bepaald te huis behoort.

Wie echter de stelling kan onderschrijven: de eischen der zedelijkheid zijn dezelfde voor den man als voor de vrouw; vindt mij tot verder debat over deze quaestie bereid op het Congres tegen de Prostitutie, in het volgende voorjaar te Amsterdam te houden.

Harlingen, November 1888.

J. MENNO HUIZINGA.

— ❁ —

B E R I C H T E N.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — Het door de medico-legal Society uitgebrachte rapport over de toepassing der doodstraf door de electriciteit raadt aan, deze op de volgende wijze uit te voeren. De veroordeelde moet zitten of op den rug liggen en het hoofd door een soort helm bekleed en bevestigd worden. De eene electrode moet met de ruggegraat tusschen de schouders, de andere met de kruin van het hoofd in aanraking gebracht worden. Beide electroden moeten van metaal vervaardigd en met vochtig leder bekleed zijn. Het hoofdhaar van den misdadiger moet afgeknipt, en de huid, waar zij in aanraking komt met de electroden, met warm water bevochtigd worden. Een dynamo van eene electromotorische kracht van minstens 3000 volta's moet gebruikt worden. Een aanhoudende zoowel als een intermitterende stroom (lieft echter laatstgenoemde) van bovengenoemde sterkte kan in 30 seconden het leven vernietigen.

BIO JANEIRO. — Aan het alhier sinds 9 Febr 1888 geopende *Institut-Pasteur* werden door Dr. FERREIRA DOS SANTOS tot 2 October 140 patiënten behandeld. Van 69, waar de verwonding door den beet van een dollen hond voldoende kon bewezen worden, stierf slechts één gedurende de behandeling.